

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 41P/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124200427
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7124200427.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Zuzanou Kudlovskou v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, toho času Reedukačné centrum C. D., E. X, XXX XX C. D., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Staničné námestie č. 9, 042 00 Košice, dieťa rodičov: maloletá matka F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, D. G. A., toho času H. I. C. D., E. X, XXX XX C. D., zastúpená zákonnými zástupcami J. B., H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, D. G. A. a J. B., nar. XX.X.XXXX, bytom K. - L. M. a otec neuvedený, na návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, Košice, v konaní o ustanovenie poručníka

rozhodol:

I. Súd ustanovuje maloletému A. B., nar. XX.X.XXXX, za poručníka mesto Moldava nad Bodvou, ktorý je oprávnený a povinný maloletého zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho veci namiesto matky, s tým, že rozhodnutia poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci týkajúcej sa maloletého podliehajú schváleniu súdu.

II. Týmto sa ruší uznesenie Mestského súdu Košice sp. zn. 41P/119/2023 zo dňa 16.11.2023.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 9.1.2024 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice žiadal, aby súd ustanovil maloletému za poručníka mesto Moldava nad Bodvou.

2. Návrh odôvodnil tým, že uznesením Mestského súdu Košice č.k. 41P/119/2023 zo dňa 25.10.202 bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce. Maloletá matka, F. B. bola rozhodnutím Mestského súdu Košice taktiež dočasne zverená do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce. Stará matka maloletého, J. B. sa nejavila ako vhodná na ustanovenie za poručníka a ani opatrovníka maloletého, preto súd návrh úradu na ustanovenie starej matky za poručníka maloletého neodkladným opatrením zamietol z dôvodu, že sama stará matka nezabezpečila riadnu výchovu svojej maloletej dcéry, aby si jej maloletá dcéra plnila povinnú školskú dochádzku a neutekala pravidelne z domu, taktiež nezabezpečila, aby jej maloletá dcéra otehotnela pred 15tym rokom veku, taktiež nezabezpečila, aby jej maloletá tehotná dcéra chodila na gynekologické prehliadky počas gravidity, resp. na lekárske prehliadky so svojim narodeným synom, ktorý nemal absolvované očkovania, nemal ani doklady. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a tiež vzhľadom na skutočnosť, že maloletý je bez zákonného zástupcu úrad navrhuje ustanoviť maloletému poručníka mesto Moldava nad Bodvou.

3. Mesto Moldava nad Bodvou v podaní zo dňa 17.1.2024 uviedlo, že nemá výhrady k jeho určeniu ako poručníka maloletého.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 25.1.2024 vyplýva, že maloletý bol uznesením Mestského súdu Košice, č.k. 41P/117/2023 zo dňa 25.10.2023 zverený do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce. Spolu s ním je v uvedenom zariadení umiestnená aj jeho matka, mal. F. B., nar. XX.X.XXXX – na základe uznesenia Mestského súdu Košice, č.k. 12P/126/2023 zo dňa 25.10.2023. Dňa 20.10.2023 podal úrad návrh na ustanovenie starej matky J. B., nar. XX.X.XXXX za poručníka maloletému. Mestský súd Košice uznesením, č.k. 41P/119/2023 zo dňa 16.11.2023 návrh na ustanovenie poručníka maloletému formou neodkladného opatrenia zo dňa 20.10.2023 zamietol a nariadil neodkladné opatrenie ex offo, ktorým ustanovil maloletému dočasne za opatrovníka mesto Moldava nad Bodvou, ktoré bude oprávnené a povinné maloletého zastupovať pri neodkladných úkonoch v záujme maloletého a to vo veciach súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti maloletého dieťaťa v ústavnej aj ambulantnej forme, a zastupovať ho pred štátnymi i neštátnymi orgánmi a inštitúciami. Zo správy Reedukačného centra Zlaté Moravce zo dňa 22.1.2024 vyplýva, že maloletý je zdravý, aktuálne neužíva žiadne lieky. Jeho zdravotný stav si nevyžaduje návštevy žiadnych odborných ambulancií, je kŕmený dojčenskou výživou, na váhe primerane priberá. Jeho psychomotorický vývin sa zdá byť mierne spomalený. Maloletá matka sa o svojho syna stará v rámci svojich možností a schopností. Jej výchova a celková starostlivosť o maloletého je však poznačená tým, že v domácom prostredí sa o neho vôbec nestarala, takže sú to pre ňu nové veci, ktoré sa postupne učí. Samoobslužné činnosti (prebaľovanie, kŕmenie, kúpanie) okolo dieťaťa zvláda, aj keď musí byť upozorňovaná. Na pokyny vychovávateľov reaguje kladne, je usmerniteľná.

5. Maloletá matka, stará matka ani starý otec sa k návrhu nevyjadrili.

6. Podľa informácií z Registra obyvateľov SR a prístupnej spisovej dokumentácie maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX pochádza z nemanželského zväzku mal. matky F. B., nar. XX.X.XXXX a otca neuvedeného.

7. V konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp.zn. 12P/126/2023 súd uznesením zo dňa 25.10.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú matku F. do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce.

8. V konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp.zn. 41P/117/2023 súd uznesením zo dňa 25.10.2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce.

9. V konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp.zn. 41P/119/2023 súd návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na ustanovenie poručníka maloletému formou neodkladného opatrenia zo dňa 20.10.2023 zamietol, a zároveň nariadil neodkladné opatrenie ex offo, ktorým ustanovil maloletému 3 dočasne za opatrovníka mesto Moldava nad Bodvou, ktoré bude oprávnené a povinné maloletého zastupovať pri neodkladných úkonoch v záujme maloletého a to vo veciach súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti menovaného v ústavnej aj ambulantnej forme, a zastupovať ho pred štátnymi i neštátnymi orgánmi a inštitúciami.

10. Súd v predmetnej veci nariadil pojednávanie na deň 25.4.2024, na ktoré boli riadne predvolaní okrem kolízneho opatrovníka a poručníka aj maloletá matka, stará matka i starý otec maloletého. Na pojednávanie sa nedostavili maloletá matka, ani starý otec maloletého a ani nepožiadali o odročenie, preto súd vec prejednal v ich neprítomnosti v súlade s ust. § 31 Civilného mimosporového poriadku / ďalej len CMP/, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

11. Súd vykonal dokazovanie rodným listom maloletého, vylúchom kolízneho opatrovníka, zástupcu mesta Moldava nad Bodvou a starej matky maloletého.

12. Kolízny opatrovník sa v plnom rozsahu pridržiaval písomne podaného návrhu na ustanovenie mesta Moldava nad Bodvou za poručníka maloletému s tým, že je na prospech maloletej matky ako aj maloletého, aby ostal naďalej v reedukačnom centre, kde sú aj momentálne umiestnení na základe neodkladného opatrenia, nakoľko je to v ich najlepšom záujme. Samotná maloletá matka sa vyjadrila, že tam chce ostať a chcela by študovať na strednej škole.

13. Zástupkyňa mesta Moldava nad Bodvou nemala námietky voči podanému návrhu a uviedla, že nemajú výhrady voči ustanoveniu za poručníka maloletého. Pokiaľ ide o reedukačné centrum, v ktorom sú na základe rozhodnutia súdu umiestnení maloletý a jeho maloletá matka, súhlasia s tým, aby tam naďalej boli umiestnení, nakoľko je to v záujme maloletej matky aj jej maloletého syna. Súhlasia tiež s tým, aby mohla matka ísť na povolený pobyt v lete domov, avšak je tam veľké riziko toho, že znova bude kontaktovať priateľa, s ktorým má maloletého ako aj toho, že bude zanedbávať starostlivosť o maloletého syna.

14. Stará matka uviedla, že nesúhlasí s tým, aby nebola ustanovená za poručníka, nakoľko ona sa o maloletého starala od jeho narodenia asi 6 mesiacov, pokiaľ išiel do reedukačného centra aj s dcérou. Matka maloletého, maloleté dcéra, stále z domu utekala, stále chodila za frajerom do N. O., čiže celá starostlivosť bola na starej matke, pričom ona sa o neho starala dobre. Stará matka je s dcérou v kontakte, pravidelne jej volá z reedukačného zariadenia každú stredu a sobotu, takže má všetky informácie o nej aj o vnukovi. Stará matka pomáha maloletej dcére takým spôsobom, že jej posiela balíky s plienkami, sladkosťami a vecami, ktoré potrebuje. Pokiaľ ide o reedukačné centrum, to ona trvala na tom, aby tam dcéra išla, nakoľko to už bolo pre ňu nezvládateľné sa o ňu starať, aj o jej syna. Ona tam ísť nechcela. Stará matka tiež uviedla, že s maloletou dcérou mala problémy, preto s ňou ani neabsolvovala prehliadky a nedonútila ju chodiť na gynekologické prehliadky počas gravidity, pretože stále utekala z domu. Potom, keď sa maloletý narodil, tak v podstate ho samého nechala na posteli a ušla do Veľkej ldy. Do školy nechodila, bol problém so záškoláctvom, na čo poverená zástupkyňa mesta Moldava nad Bodvou uviedla, že aj s maloletým H., ďalším synom starej matky, bol tento problém so záškoláctvom. Maloletý H. bol taktiež v reedukačnom zariadení Veľké Leváre práve z týchto dôvodov.

15. Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije alebo je neznámy. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. Ak je jeden z rodičov obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, druhý rodič vykonáva rodičovské práva a povinnosti sám len v takom rozsahu, v akom je spôsobilosť prvého rodiča na právne úkony súdom obmedzená.

16. Podľa § 29 ods. 1 Zákona o rodine súd môže priznať rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté dieťa aj maloletému rodičovi dieťaťa staršiemu ako 16 rokov, ak spĺňa predpoklady, že výkon tohto práva zabezpečí v záujme maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 56 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

18. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

19. Podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

20. Podľa § 58 ods. 1 - 7 Zákona o rodine v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách,

ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť.

21. Nakoľko vykonaným dokazovaním bolo zistené, že matka maloletého, ktorého otec nie je známy, je maloletá, a teda nemá rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému synovi, boli v danom prípade splnené zákonné podmienky na ustanovenie poručníka, ktorý ako zákonný zástupca bude dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa maloletému poskytuje, pričom jeho činnosť podlieha súdnemu dohľadu. Súd ustanovil za poručníka maloletému mesto Moldava nad Bodvou, kde majú maloletý a jeho matka trvalý pobyt, aj s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v zmysle, ktorého je základnou úlohou obce pri výkone samosprávy starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov, ktoré s ustanovením za poručníka súhlasilo. Súd neustanovil starú matku za poručníka maloletému, nakoľko stará matka sa súdu nejaví ako vhodná osoba na takúto funkciu. Stará matka sama nezvládla a nezvláda výchovu svojej maloletej dcéry, matky maloletého, výsledkom ktorej je záškoláctvo, gravidita maloletej v extrémne skorom veku, zanedbávanie lekárskej starostlivosti maloletej v čase gravidity, pravidelné úteky maloletej z domu, ako aj zanedbávanie lekárskej starostlivosti maloletého vnuka, ktorý nemal absolvované ani lekárske prehliadky, ani vybavené príslušné doklady. Stará matka na pojednávaní sama uviedla, že to už bolo pre ňu nezvládnuteľné sa starať o maloletú dcéru, aj o jej maloletého syna, preto chcela, aby boli umiestnení v reedukačnom centre.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z. z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods. 1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).